

**HOVRÄTTEN FÖR
ÖVRE NORRLAND**

rotel 1

DOM
2014-06-03

Umeå

Mål nr
T 50-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Luleå tingsrätts dom 2011-12-20 i mål T 3230-10, se bilaga A

KLAGANDE

XXXXX XXXXXX,

Xxxxxx

Xxxxx XXXXXXX

Ombud: Advokaten Olof Widman
Timmermansgatan 48 4tr
972 41 Luleå

MOTPART

If Skadeförsäkring AB (publ), 516401-8102
106 80 Stockholm

Ombud: Försäkringsjuristen Monica Lilliehök
If Skadeförsäkring AB
106 80 Stockholm

SAKEN

Trafikskadeersättning

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Se sidorna 2 och 3.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom enligt följande:

a) Hovrätten förpliktar If Skadeförsäkring AB att till Xxxx Xxxxxx betala trafikskadeersättning avseende inkomstbortfall, *dels* omedelbart med

- 54 704 kr för år 2001
- 27 675 kr för år 2002
- 29 980 kr för år 2003
- 96 137 kr för år 2004
- 74 730 kr för år 2005
- 96 972 kr för år 2006
- 102 080 kr för år 2007
- 106 880 kr för år 2008
- 108 212 kr för år 2009
- 116 755 kr för år 2010,

dels för tiden därefter till dess Xxxx Xxxxxx fyller 65 år, livränta, beräknad utifrån årsinkomsten år 2010 som oskadad med 250 290 kr, och med rätt för If Skadeförsäkring AB att avräkna Xxxx Xxxxxx samordningsförmåner och vad bolaget har utgett under åren 2001–2010.

b) Hovrätten förpliktar If Skadeförsäkring AB att till Xxxx Xxxxxx betala ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den sista dagen i varje månad med en tolfteedel av respektive årsbelopp under punkten a) till dess betalning sker.

c) Hovrätten befriar Xxxx Xxxxxx från att utge ersättning för If Skadeförsäkring AB:s rättegångskostnader vid tingsrätten.

d) Hovrätten förpliktar If Skadeförsäkring AB att ersätta Xxxx Xxxxxx för hennes rättegångskostnader i tingsrätten med 40 450 kr, varav 32 000 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 20 december 2011 till dess betalning sker.

2. If Skadeförsäkring AB förpliktas att ersätta Xxxx Xxxxxx för hennes rättegångskostnader i hovrätten med 49 015 kr, varav 24 000 kr avser ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 3 juni 2014 till dess betalning sker.

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

Xxxx Xxxxxx har yrkat att hovrätten bifaller hennes i tingsrätten förda talan i sak i enlighet med vad som framgår av tingsrättens dom. Hon har vidare yrkat att hovrätten befriar henne från att utge ersättning till If Skadeförsäkring AB:s rättegångskostnader vid tingsrätten samt förpliktar If Skadeförsäkringar AB att ersätta henne för sina rättegångskostnader i såväl tingsrätt som hovrätt.

If Skadeförsäkring AB har bestritt ändring och för egen del yrkat att Xxxx Xxxxxx ska förpliktas att ersätta bolaget för dess rättegångskostnader i hovrätten.

If Skadeförsäkring AB har godtagit såväl yrkat kapitalbelopp som yrkad ränta såsom skäliga i och för sig.

Parterna har godtagit skäligheten i varandras yrkanden avseende rättegångskostnader.

Till grund för respektive talan har parterna åberopat samma omständigheter som vid tingsrätten.

HOVRÄTTENS DOMSKÅL

Utredningen i hovrätten har varit densamma som vid tingsrätten.

Det är i målet ostridigt att Xxxx Xxxxxx fick en s.k. nackstukning eller whiplashskada i samband med en trafikolycka den 17 januari 1999, att ~Xxxx Xxxxxx före olyckan hade besvär med smärta i höger arm och vid rotation av halsryggen samt en stram trapezius vilket hon hade sökt sjukvård för, att Xxxx Xxxxxx idag har en betydande funktionsnedsättning med bl.a. kroniskt värktillstånd över nacke, axlar, armar, associerad huvudvärk, domningar i armarna och betydande nedsatt kraft i händerna samt att Xxxx Xxxxxx sedan olyckan saknat arbetsförmåga och i huvudsak varit heltidssjukskriven.

Xxxx Xxxxxx har gjort gällande att samtliga av hennes besvär uppkommit till följd av trafikolyckan och orsakat hennes arbetsförmåga. If Skadeförsäkring AB har å sin sida vitsordat att Xxxx Xxxxxx har de besvär hon påstår men gjort gällande att de besvär hon drabbades av till följd av trafikolyckan medfört en arbetsförmåga till 50 procent.

Xxxx Xxxxxx har bevisbördan för påståendet om att de besvär hon erhöll vid trafikolyckan lett till total arbetsförmåga. Att Xxxx Xxxxxx har bevisbördan innebär – såsom följer av Högsta domstolens praxis i mål av förevarande slag – att hon måste prestera en sådan utredning att det med beaktande av samtliga i målet förekommande omständigheter framstår som klart mera sannolikt att orsakssambandet har varit det som hon påstått än att orsaken har varit någon annan (se bl.a. rättsfallen NJA 2001 s. 657 och NJA 2006 s. 721). Det formulerade beviskravet synes innebära ett krav på en klar sannolikhetsövertikt (se Heuman, Bevisbörda och beviskrav i tvistemål, 2005, s. 79.).

Hovrätten har sålunda att pröva om det är klart mera sannolikt att Xxxx Xxxxxxs totala arbetsförmåga har samband med de besvär som hon fick vid trafikolyckan än att det skulle vara fråga om besvär som utvecklats oberoende av olyckan.

I målet har tre läkare hörts och vidare har ett skriftligt utlåtande från en fjärde läkare, Hans Link, åberopats. Sammanfattningsvis kan det konstateras att Xxxx Xxxxxx behandlande läkare, Johan Alsén, slutit sig till att trafikolyckan utlöste den totala arbetsförmågan. Hans bedömning grundar sig på de undersökningar han gjort och de kontakter han haft med Maria Ugglan samt det tidmässiga sambandet mellan trafikolyckan och arbetsförmågan. I motsats till hans bedömning står uttalanden av docenten Richard Tegnér, specialist i neurologi, och av Göran Sjöden, bl.a. överläkare och docent i ortopedi, vilka bedömt att det inte föreligger något samband mellan Xxxx Xxxxxx nuvarande besvär och trafikolyckan. Göran Sjöden och Richard Tegnér har graderat Xxxx Xxxxxxs whiplashskada till grad I, dvs. den lindrigaste graden av skada, utifrån att Xxxx Xxxxxxs besvär förvärrades efter olyckan för att sedan avklinga och läka på förväntat sätt. De besvär som Xxxx Xxxxxx uppvisat efter akuttiden motsvarar enligt deras mening de besvär som hon uppvisade före olyckan. De har vidare uppgett

att den försämring som Xxxx Xxxxxx under årens lopp drabbats av inte överensstämmer med skadebilden eftersom det normalt sett inte uppstår nya besvär efter en traumatisk skada. De har avfärdat smärtsensitisering som förklaring till Xxxx Xxxxxxs problem och i stället angett somatoformt syndrom som orsak. Den bedömning som Göran Sjödén och Richard Tegnér gjort vinner stöd av Hans Links utlåtande till Trafikskadenämnden.

Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 2001 s. 657 uttalat att för det fall de läkarbedömningar som åberopats i målet skiljer sig åt är det naturligt att fästa särskild vikt vid den bedömning som gjorts av en läkare med särskild kompetens på det ifrågasvarande området men att det ytterst blir avgörande vilka skäl som respektive läkare åberopar för sina slutsatser.

Göran Sjödén, Rickard Tegnér och Hans Link besitter särskild sakkunskap i fråga om nackskador. Det kan dock inte uteslutas att de haft fel utgångspunkt vid sina bedömningar av Xxxx Xxxxxxs arbetsförmåga. De har fokuserat på de besvär som Xxxx Xxxxxx hade före olyckan. Bedömningen av Xxxx Xxxxxxs arbetsförmåga ska dock göras utifrån det skick hon befann sig i vid olyckstillfället eftersom utgångspunkten i skadeståndssammanhang, och även vad gäller försäkringsfrågor, normalt är att man får ta en människa sådan hon är. Om en person med allmänt dåligt hälsotillstånd drabbas av en skadeståndsgrundande olyckshändelse eller en händelse som ger rätt till försäkringsersättning kan ersättningen komma att omfatta ersättning för arbetsförmåga och andra skadeföljder trots att dessa till en del kan bero på det dåliga hälsotillståndet (jfr Bengtsson/Strömbäck, Skadeståndslagen, 4 uppl., s. 169 f., och rättsfallet NJA 1978 s.281). Det är därför i detta sammanhang tillräckligt att konstatera att de besvär som Xxxx Xxxxxx hade före olyckan inte varit så stora att hon behövt sjukskriva sig en enda dag och alltså inte av sådan svårighetsgrad att de med någon som helst säkerhet skulle komma att påverka hennes arbetsförmåga.

Enligt hovrättens mening bör – med hänsyn till det ovan sagda – viss försiktighet iakttas vid värderingen av den bedömning som Göran Sjödén, Rickard Tegnér och Hans Link har gjort. **Därtill kommer att de inte har träffat Xxxx Xxxxxx personligen.** De

har förklarat hennes besvär med s.k. somatoformt smärtsyndrom eftersom besvärsbilden enligt deras uppfattning inte överensstämmer med den traumatiska principen. I enlighet med vad tingsrätten anfört saknas det dock stöd för ett sådant antagande.

Göran Sjödén har vidare bland annat uttalat att Xxx Xxxxx har haft en väldigt svag anknytning till arbetsmarknaden före olyckan och att hennes utbildning är väldigt begränsad vilket medfört att han – enligt egen utsaga – ”rätt lugnt” kunnat bedöma att hon inte skulle klara av att arbeta i särskilt stor omfattning olyckan förutan. Med vetskap om att Xxx Xxxxx var endast 26 år när trafikolyckan inträffade och att hon hade haft en rad anställningar sedan studentexamen ter sig Göran Sjödéns uttalande i hovrättens mening något märkligt och fråga om hans opartiskhet inställer sig. Detta särskilt med hänsyn till att det inte kan förutsättas att unga människor får en heltidsanställning direkt efter avslutade studier.

Sammanfattningsvis anser inte hovrätten att de sakkunniga läkarnas bedömningar ger intryck av en sådan särskild kvalitet att de ska ges företräde vid prövningen i målet.

I likhet med tingsrätten anser hovrätten att utredningen ger övervägande stöd för att Xxx Xxxxx haft kontinuerliga besvär från halsryggen från det att trafikolyckan inträffade men att symtombilden blivit mer omfattande efter hand. Detsamma gäller hennes besvär med värk i armarna, kraftlöshet och fumlighet. Även om besvärsutvecklingen i Xxx Xxxxxs fall inte överensstämmer med den traumatiska principen så framstår de besvär som hon beskrivit, sett till Whiplashkommissionens slutrapport och yttrandet från Socialstyrelsens rättsliga råd, överensstämma med sådana som kan uppkomma till följd av en trafikolycka. Som tingsrätten konstaterat är dessutom den traumatiska principen omstridd och kan inte tas för given som ensam förklaringsmodell i mål av förevarande slag.

Det är av utredningen klarlagt att Xxx Xxxxx efter olyckan drabbades av en akut försämring av sina besvär och att dessa sedan skiftat i någon mån för att över tid förvärras till nuvarande tillstånd. Hennes arbetsoförmåga har mot bakgrund härav ett

tydligt tidsmässigt samband med olyckan. Sambandet mellan olyckan och arbetsoförmågan överensstämmer också med den bedömning som hennes behandlande läkare har gjort. Till skillnad från tingsrätten anser hovrätten att det med hänsyn till utredningen får anses klart mera sannolikt att Xxxx Xxxxxxs totala arbetsoförmåga har samband med de besvär som hon fick vid trafikolyckan än att det skulle vara fråga om besvär som utvecklats oberoende av olyckan. Käromålet ska därför vinna bifall och If Skadeförsäkring AB ska förpliktas att utge den ersättning som Xxxx Xxxxxx yrkat och If Skadeförsäkring AB godtagit.

Vid denna utgång ska If Skadeförsäkring AB även stå för Xxxx Xxxxxxs rättegångskostnader i såväl tingsrätt som hovrätt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast tisdagen den 1 juli 2014.

Hovrättsråden Hans Sundberg och Tom Madell, hovrättsassessorn Petra Lundberg (referent) samt tf. hovrättsassessorn Emma Önneby har deltagit i avgörandet. Domstolen är enig.